

daň podle tř. I. v částce 400 Kč. Po zániku otcova výměnku vyměří se daň z obohacení nikoli již z plné hodnoty výměnku v částce 30.000 Kč, která při vyměření darovací daně byla odražena při výpočtu čistého daru, nýbrž jen z té částky hodnoty výměnku, která není skutečným trváním vyčerpána. Jestliže tedy otec žil na př. jen 7 roků, jest poplatným obohacením pouze roční hodnota výměnku kapitalisovaná počtem roků, zbývajících do desetinásobku, tedy trojnásobek roční hodnoty výměnku, čili částka 9000 Kč, z níž připadá darovací daň podle tř. I. v částce 220 Kč.

Způsob výpočtu poplatků v tomto příkladě uvedený odpovídá obvyklé praxi vyměřujících úřadů, které v neprospěch poplatníků z důvodu zjednodušení nepřihlížejí k tomu, že podle § 40 cís. nař. č. 278/1915 ř. z. a § 55 prov. nař. č. 397/1915 ř. z. jest aplikovati ustanovení § 21 cit. cís. nař. též na nemovitostní poplatek. Pokud by však podle právě uvedených zákonných předpisů byla ustanovení, platná pro daň z obohacení, nastalého zánikem vyhrazených práv, vztahována správně i na nemovitostní poplatek, jest míti za to, že ustanovení § 2 zák. č. 178/1937 Sb. z. a n. o snížení poplatného základu obohacení nemá místa pro zjištění základu nemovitostního poplatku, který musí býti zapraven z úhrnné hrubé hodnoty převáděné nemovitosti. Nelze tudíž základ nemovitostního poplatku, připadajícího z hodnoty vyhrazených práv na důchod nebo na jinaké opětovné dávky, snižovati podle skutečného trvání těchto břemen (§ 40, odst. 1 cís. nař. č. 278/1915 ř. z.).

Použije-li se zásad platných pro daň z obohacení, nastalého zánikem břemen, též na nemovitostní poplatek, jest výpočet poplatků tento: Výměra darovací daně zůstává nezměněna jako shora, avšak z darovací daně ze zbytku postupní ceny 50.000 Kč v částce 400 Kč lze na žádost poplatníka a proti zajištění posečkati až do doby zániku výměnku částku, připadající na zatížení 30.000 Kč, což by bylo nejspравnějši vypočísti úměrou bez zřetele k tomu, že darovací daň, snížená podle § 3 zák. č. 178/1937 na polovici, počítá se z hodnoty převyšující částku 30.000 Kč. Nemovitostní poplatek z hodnoty usedlosti zmenšené o hodnotu kapitalisovaného výměnku (100.000 Kč — 30.000 Kč), tedy 1% ze 70.000 Kč činí 700 Kč a lze z něho na žádost poplatníka proti zajištění posečkati až do doby zániku výměnku částku, připadající na zatížení 30.000 Kč. Po zániku výměnku vyměří se nemovitostní poplatek z hodnoty výměnku 30.000 Kč 0,5%, tedy částkou 150 Kč. Rozdělením výměry nemovitostního poplatku jest výpočet pro poplatníka příznivější, vzhledem k nižšímu procentu sazby.

Glosy a aktuality.

Unifikační kongres v Bratislavě.

Ve dnech 26.—28. září t. r. konal se v Bratislavě celostátní unifikační kongres se zajímavým pořadem jak po stránce společenské tak věcné. — V sobotu dne 25. září t. r. konal se seznamovací večírek v Zimní zahradě zemědělského musea při čaji za tak početné účasti, že místnost ani nestačila k umístění všech účastníků. V neděli dne 26. září t. r. zahájen byl vlastní kongres ve velké aule právnické fakulty, která opět byla přeplněna účastníky. Proslovy měli zejména ministerský předseda

Dr. Hodža a ministr Dr. Dérer; účastníci pak byli přítomni odhalení pomníku národnímu básníkovi býv. soudci a bývalému advokátu Pavlu Országhovi-Hviezdoslavovi na náměstí před slovenským národním divadlem. Slavnost za krásného slunného dopoledne byla vskutku velkolepá.

Již v neděli odpoledne pracovaly jednotlivé sekce (obor soukromoprávní, trestní, právo veřejné, finanční a zemědělské) a v poradách pracovních odborů pokračováno bylo ještě celé dopoledne v pondělí dne 27. září 1937. Účast v sekcích byla početná a taktéž zájem posluchačů

byl veľmi živý, zvlášt'e pri debaťe o novech v novom civ. řadu soudním. Bylo velmi správným, že ministerstva spravodlnosti, unifikací a zemědělství vyslala své referenty k tomuto sjezdu, aby se zúčastnili nejen jednání, ale také mohli osobně si učiniti dojem o názorech hlavně slovenských právníků na unifikační práce. Početná byla taktěž delegace pražské advokátní komory v čele s prezidentem Dr. Kloudou. Při závěrečné valné schůzi, konané v pondělí odpoledne ve velké aule právnické fakulty, předneseny byly resoluce jednotlivých odborů, z nichž prozatím přinášíme resoluci všeobecnou; resoluce ostatních odborů přineseme v čísle příštím.

Rezolúcia všeobecná.

V rozprave všetkých sjazdových odborov bolo zdôraznené, že urychlenie unifikačných prác vyžaduje naliehavý záujem štátu a že tejto štátnej nezbytnosti musia ustúpiť všetky menej závažne záujmy iné.

Zdarný chod unifikačných prác predpokladá riadnu organizáciu a sústavnosť a nakoľko možno najväčšie zjednodušenie prípravného jednanía. Pro unifikácii nech je vždy pozorne odvážená hodnota predpisov platných v jednej a v druhej oblasti štátu a predpis lepší a potrebám doby lepšie vyhovujúci nech sa vezme za základ predpisu sjednoteného.

Jestliže boly v podrobnej rozprave vyslovené o niektorých predpisoch osnôv, teraz hotových, pochybnosti, či vyhovujú zásade práve uvedenej, nech je vo vhodnom štádiu prác osnova po tejto stránke pozorne preskúmaná.

Reformy, ktoré nie sú naliehavo nutné, netreba navrhovať v unifikačných osnovách, zvlášt'e, ak by tým mohol byť ohrozený zdar unifikačnej práce.

Budúce práce unifikačné mohly by sa podstatne usadniť zriadením náležitého prehľadu o normách dosiaľ platných.

Nesprávné názory na promlčení nároku podle § 1042 obč. z.

V »Právní praksi« roč. I., str. 278 vytýká mi Dr. Kocna můj názor, že se nárok podle § 1042 promlčuje vždy

ve třiceti letech, a dovolává se rozhodnutí n. s. č. 14.009 a 15.113 sbírky rozh. n. s. Rozhodnutí ta nejsou však správná.

1. V rozh. č. 14.009 byla žalovaná strana pojištěna u žalující pojišťovny proti škodě při jízdě automobilem. Pojišťovna vyplatila náhradu třetí osobě, za niž podle záručního pojištění ručila a také tu částku, kterou žalující strana měla nésti ze svého. N. s. praví v důvodech, že jde o nárok podle § 1042 a pokračuje: »Promlčení lhůta § 19 zák. o pojišťovací smlouvě na souzený případ nedopadá, avšak jde o plnění v živnostenském, kupeckém nebo v jinakém provozu podle § 1486, č. 1 o. z. o., neboť základním nárokem jest obchodní jednání stran, jež nemá většího významu než obvyklá jednání denního styku... a promlčuje se proto i zažalovaný nárok ve tříleté lhůtě.« Odůvodnění je velmi povrchní a neúplné. Odvolávali se n. s. na základní jednání, je tím rozuměti bud'

a) pojišťovací smlouvu uzavřenou mezi žalobcem a žalovanou, anebo

b) placení tohoto závazku třetí poškozené osobě.

Ad a) Jde-li o nárok z této pojišťovací smlouvy, t. j. ze základního jednání, pak se opírá nárok plátcův vzhledem na nař. č. 156/1927 Sb. z. a n., resp. č. 222/1908 ř. zák. jen o zmocnění mlčky udělené k výplatě na vrub pojištěného a má nárok z tohoto příkazu podle § 1014, jestliže zmocnění takové uděleno bylo u výkonu obchodu žalované pojišťovny, spadá proto pod ustanovení § 1486 (což n. s. však neodůvodnil).

Ad b) Pojišťovna platila při výkonu svého obchodu celý obnos, platila se souhlasem věřitelovým se zřejmým úmyslem dáti si tuto pohledávku postoupiti. Postup je v tomto případě již tou okolností, že pojištěný žalobce musí nésti zažalovanou částku ze svého, neboť na místo

jednoho věřitele (poškozeného) nastoupil druhý věřitel (pojišťovna). Zde nemáme dán nárok podle § 1042, nýbrž podle § 1422. Tento nárok plátcův promlčuje se ovšem jako původní nárok zaplaceného věřitele, neboť jde o postup pohledávky.

Mohu tedy míti buď nárok ze základního jednání anebo podle § 1042, ale nemohu míti nárok z obého. Placení dluhů za druhého není předmětem podnikání žalované pojišťovny, něco jiného je příkaz jí u výkonu pojišťovacího obchodu udělený.

2. Druhý případ je velmi povážlivý. V rozhodnutí č. 15.113 je řešen tento případ: Žalující zemský fond žádal, aby žalovaný nahradil náklady spojené s ošetřováním svého nemajetného otce. N. s. uvedl, že se nárok zemského fondu proti ošetřovanému promlčuje ve třech letech podle § 1486, č. 3 (výživa, ošetřování, léčení, vychování a vyučování osobami, které se tím zabývají, nebo ústavy, jež slouží tomuto účelu). N. s. pak usuzuje: »Toto ustanovení je všeobecné, takže se týče jak nároků, které přísluší oprávněnému proti osobě ošetřované, tak i nároků příslušejících podle § 1042 o. z. o. ošetřovateli a poskytovateli výživy proti osobě, která po zákonu byla k ošetřování nebo k výživě povinovávána, neboť i nárok proti těmto osobám jest nárokem na náhradu nákladů ošetřovacích a vyživovacích. Ostatně postrádalo by vši logiky, aby se nárok ústavu proti osobě poživací ošetření promlčoval ve lhůtě tříleté, kdežto nárok druhořadý proti osobám subsidiárně zavázaným trval po celou dobu třiceti let.« N. s. odvolává se na Swobodu, který v Klangeově Komentáři (sv. II/2, str. 938) na podkladě jednoho rozhodnutí v. s. ve Štýrském Hradci tvrdí, že § 1486, č. 3 o. z. o. platí také pro regresní nároky, poněvadž jde o nárok za náhradu za poskytnutou výživu a poněvadž § 1486, č. 3 neroze-

znává, zda jde o ošetřovance či o osobu výživou povinnou.*) V tomto usuzování je vada: v daném případě nešlo o poskytnutou výživu, ale o to, že žalobce splnil závazek žalovaného. To přehlíží jak Swoboda, tak i n. s. To, co usuzuje n. s. dále, je dokonale špatné. »Toto výjimečné v § 1486, č. 3 o. z. o. obsažené ustanovení je plně odůvodněno, neboť jde o osoby, které na se berou povinnost poskytovat výživu nikoli v ojedinělém případě, nýbrž pravidelně po živnostensku za účelem docílení zisku a o dobročinné ústavy. Dá se u nich čekatí, že vynaloží potřebnou péči i při vymáhání náhrady výživného a nedopustí atd.« Zde viděti, že n. s. vůbec neví, jak obtížně se často zjišťují osoby regrese povinné a jak ohromné zatížení zemského fondu by to znamenalo, kdyby tuto krátkou promlčecí lhůtu zavedl. Musíme si přece pamatovati, že nejde jen o ústav pro choromyslné — jako v daném případě — ale i o léčení v nemocnicích a velmi často se stává, že se teprve po třech letech zjistí osoby, které z důvodu vyživovací povinnosti mají tyto náklady zemskému fondu nahraditi. Mínění hájené Swobodou a rozvedené n. s. nemá ani opory v zákoně ani není sociálně odůvodněné. Proti n. s. možno důrazně říci, že naopak dlouhá promlčecí lhůta proti třetím osobám je zcela odůvodněna, zrovna tak, jako

*) Pokud se týče 3letého promlčení, platného pro nároky za stravování, ošetřování, vychování nebo vyúčtování osobami, které se tím zabývají, nebo v ústavě, které slouží k tomuto účelu (§ 1486, č. 3), uvádí Swoboda v Klangeově Komentáři k § 1042 na str. 938: »K odůvodnění 30leté promlčecí doby nelze v takových případech se odvolávati ani na judikát ze 17. prosince 1873, Gl. U. 5177, neboť nové ustanovení §u 1486, č. 3 bylo stvořeno teprve v roce 1916 III. díle novelou a tím doznala právní situace ohledně takových nároků, kterou zmíněný judikát vyslovil, rozhodně změny.« — Pozn. redakce.

je odůvodněna krátká promlčecí lhůta proti ošetřovanci samotnému.

3. Z těchto důvodů považují obě tato rozhodnutí n. s. za naprosto pochybená a jen omezené místo v Komentáři Rouček-Sedláček nedovolilo mi vyvrátiti mínění n. s. Logicky značné nejasnosti obsahuje rozh. č. 14.009 a č. 15.113, opírající se o volné uvážení, je legislativně nedomyšlené zrovna tak jako mínění Swobodovo. Proti němu je rozhodnutí čís. 10.899. V tomto případě šlo o toto: Žalovaná firma prodala žalobci zboží loco hranice, ale zboží došlo nevyplaceně, žalující zaplatil za prodatele přepravné. Jisto je, že se nárok dráhy promlčuje podle § 1486, č. 1. N. s. praví správně: »Placení dovozného za toho, kdo je má nésti, může založiti různý právní poměr mezi plátcem a tím, kdo je povinen k hrazení dovozného. V žádném případě nejde o pohledávku za dodávku věci, provedení díla nebo jiné věci ve smyslu § 1486, č. 1 o. z. o., zaplatí-li kupitel dovozného za prodatele, který podle smlouvy je měl hraditi. Pohledávkou ve smyslu uvedeného ustanovení jest nárok na úplatu z úplatné smlouvy, podle níž jedna strana koná plnění uvedené v § 1486, č. 1 o. z. o. a druhá strana je zavázána za to úplatou podle smlouvy. ... Na pohledávky z příkazu, pokud nejde o pohledávky uvedené pod č. 6 šu 1486 o. z. o. z nepřihlášeného jednatelství nebo na pohledávku podle § 1042 o. z. o. se ustanovení šu 1486, č. 1 o. z. o. nevztahuje.« Rozhodnutí jak stylisticky, tak i obsahově je bezvadné, není v něm žádných logických nesrovnalostí jako v uvedených dvou rozhodnutích č. 14.009, 15.113.

V případě č. 15.320 šlo o placení alimentů třetí osobou a tato vymáhala na nemanželském otci náhradu těchto nákladů; n. s. pravil, že se nárok tento promlčuje ve třech letech. Obě tato rozhodnutí jsou správná,

neboť placením podle § 1042 nastává postup pohledávky podle zákona jako v případě § 1358 (kde n. s. zase nesprávně přijímá vůbec promlčení třicetileté, viz rozh. č. 11.218).

Jaromír Sedláček.

Československá obilní společnost.

K pojednáním, uveřejněným na str. 265 a n. a str. 307 a n. prvního ročníku »Právní praxe« pod nadpisem »Stává Československá obilní společnost po právu?« a na str. 28 a n. druhého ročníku »Právní praxe« pod nadpisem »Ještě k právní existenci Československé obilní společnosti«, zasílá nám Čsl. obilní společnost odůvodnění svého stanoviska, že existuje po právu i bez zápisu do obchodního rejstříku. V podstatě uvádí znovu:

»1. Stanovy společnosti tvoří součást vl. nař. ze dne 13. července 1934, o úpravě obchodu s obilím, moukou a mlýnskými výrobky a některými krmivými. Toto nařízení nabylo podle § 43 účinnosti dnem vyhlášení, t. j. dnem 14. července 1934.

Paragraf 1 stanov Čsl. obilní společnosti ustanovuje: »K provádění úkolů stanovených vládním nařízením ze dne 13. července 1934, č. 137 Sb. z. a n., o úpravě obchodu s obilím, moukou a mlýnskými výrobky a některými krmivými, zřizuje se Československá obilní společnost jako akciová společnost.« Kdyby zřízení Čsl. obilní společnosti bylo závislé na vůli akcionářů Čsl. obilní společnosti, t. j. skupin vyjmenovaných v § 3 cit. vládn. nařízení, musel by § 1 stanov Čsl. obilní společnosti obsahovati ustanovení, že k provádění úkolů, stanovených vládním nařízením č. 137/34 Sb. z. a n. bude zřízena nebo vytvořena Čsl. obilní společnost. Dikci obsažené v § 3 cit. vládn. nařízení, »kteréžto organizace (skupiny) vytvoří k tomu cíli společnou obchodní organizaci „Československá obilní společnost“ ...« možno tedy vykládati výhradně jen tak, že slovem »vytvoří« rozuměl zákonodárce provedení úkonů a opatření, která předpisuje vládní nařízení čís. 137/34 Sb. z. a n. a stanov Čsl. obilní společnosti, zejména § 54 těchto stanov. Tím, že ustavující valná hromada, kterou svolal předseda jmenovaný před tím vládou, provedla úkoly, které jí byly taxa-

tivně vymezeny v § 54 stanov Čsl. obilní společnosti, byla Čsl. obilní společnost vytvořena. Toto »vytvoření« Čsl. obilní společnosti nelze slučovat se »zřízením« Čsl. obilní společnosti, které provedlo vládní nařízení a stanovы Čsl. obilní společnosti, požívající moc zákona. Toto »vytvoření« Čsl. obilní společnosti nezáleželo vůbec na vůli akcionářů této společnosti, t. j. zájmových skupin vyjmenovaných v § 3 cit. vládn. nařízením.

2. Paragraf 8 cit. vládn. nařízení ustanovuje, že den, kdy Čsl. obilní společnost zahájí svoji činnost, určí a vyhlásí v Úředním listě republiky Československé ministerstvo zemědělství. To se stalo vyhláškou ministerstva zemědělství ze dne 14. července 1934, v níž byl jako den, jímž Čsl. obilní společnost zahájila svoji činnost, ustanoven den 17. července 1934.

3. Program ustavující valné hromady byl taxativně vypočten v § 54 stanov Československé obilní společnosti a působnost ustavující valné hromady byla omezena na tento program.

O stanovách Čsl. obilní společnosti nemuseli se akcionáři usnášeti, nemuseli ani v jiném směru o nich jednat, poněvadž tyto stanovы jsou součástí vládního nařízení č. 137/34 Sb. z. a n., vydaného podle čl. I. zákona ze dne 21. června 1934, čís. 109 Sb. z. a n., a mají tedy moc zákona ve smyslu § 1, odst. 2 zákona č. 95/33 Sb. z. a n. ve znění čl. I. zákona ze dne 21. června 1934, č. 109 Sb. z. a n. Kdyby ustavující valná hromada Čsl. obilní společnosti byla jakýmkoliv způsobem o stanovách Čsl. obilní společnosti jednala,¹⁾ byla by porušila ustanovení § 54 stanov. Z toho nutno logicky odvodit, že stanovы Čsl. obilní společnosti, které byly vyhlášeny předepsaným způsobem ve Sbírce zákonů a nařízením, nepotřebují ani pokud jde o jejich zřízení, ani pokud jde o jejich obsah ověření soudní nebo notářskou listinou. Norma požívající moci zákona nepotřebuje ke své platnosti a účinnosti jiných náležitostí než těch, které předpisuje § 49 ústavní listiny a zákon ze dne 13. března 1919, č. 139 Sb. z. a n., jímž se upravuje vyhlásování zákonů a nařízením. Stanovы Čsl. obilní společnosti nebyly zřízeny zakladateli této společnosti, jak jest tomu při zakládání jiných akciových společností, u nichž podle čl. 208 obchodního zákona

rozhodují o zřízení a o obsahu společenské smlouvy (stanov) akcionáři sami.²⁾

4. Zákonodárce chtěl, aby od 14. července 1934 Čsl. obilní společnost byla subjektem práv a závazků, vyplývajících jednak z citovaného vládního nařízení, jednak z činnosti, kterou podle citovaného vládního nařízení provádí, počínajíc dnem 17. července 1934.³⁾ Kdyby k existenci Čsl. obilní společnosti bylo zapotřebí zápisu do obchodního rejstříku, nemohla by tato ustanovení obstát, poněvadž provedení zápisu do obchodního rejstříku vyžádá si vždy určité doby.«

Dále však uvádí Československá obilní společnost velmi zajímavé nové skutečnosti (5.) a názory (6.):

5. Čsl. obilní společnost požádala podle § 4 stanov o zápis firmy do obchodního rejstříku krajského soudu obchodního v Praze. Poněvadž jí bylo známo, že tento soud nechce zápis firmy Čsl. obilní společnosti do obchodního rejstříku provést proto, že o ustavující valná hromadě nebyla sepsána soudní nebo notářská listina⁴⁾ a poněvadž mělo dojít ke změně stanov Čsl. obilní společnosti, požádala Čsl. obilní společnost, aby rozhodnutí o její žádosti za zápis do obchodního rejstříku krajského soudu obchodního v Praze bylo odloženo do doby, kdy bude vyhlášena ve Sbírce zákonů a nařízením změna stanov Čsl. obilní společnosti, do níž mělo být i

²⁾ I jiné akciové společnosti jsou arci omezeny ve své volnosti při stanovení obsahu stanov státní správou, která, opírajíc se rovněž o zákon, může obsah stanov předepsati, i když se to při koncesním systému neděje předem, jako u Čsl. obilní společnosti. V tom směru tedy není kvalitativního rozdílu. — Pozn. redakce.

³⁾ Tento úmysl zákonodárcův nemůže být sporný. Zákonodárce však na překážky praktického uskutečnění nemyslí a opomenul výslovně stanoviti výjimku z norem pro vznik akciových společností platných, jako učinil na příklad u Národní banky. — Pozn. redakce.

⁴⁾ Jak snadné bylo této formalitě vyhověti, je na snadě. Při nedostatku jasného ustanovení zákona to bylo dokonce opatrné a účelné. Všechny důsledky opominutí zákonodárcova by byly odpadly. — Pozn. redakce.

¹⁾ Odpůrci tohoto výkladu ovšem poukazují na to, že ustavující valná hromada měla stanovы přijmouti nezměněně a že této formality, zákonem předepsané, nebyla žádným předpisem zproštěna. — Pozn. redakce.

pojato ustanovení, že zápis této společnosti se provede na základě protokolu o ustavující valné hromadě podepsaného podle § 20, odstavec 3 stanov Čsl. obilní společnosti. Poněvadž vyhlášení změny stanov Čsl. obilní společnosti s právě zmíněným ustanovením ve Sbírce zákonů a nařízení bylo oddalováno a poněvadž zatím v tisku i ve sporech Čsl. obilní společnosti byla vznášena tvrzení, že tato společnost právně neexistuje, požádala Čsl. obilní společnost krajský soud obchodní v Praze, aby o její žádosti za zápis firmy do obchodního rejstříku rozhodl, nevyčká vaje uveřejnění změny stanov Československé obilní společnosti. Krajský soud obchodní v Praze nevyhověl žádosti Čsl. obilní společnosti o zápis firmy do obchodního rejstříku, poněvadž podle jeho názoru měla býti o ustavující valné hromadě sepsána soudní nebo notářská listina. Čsl. obilní společnost podala proti tomuto rozhodnutí stížnost k vrchnímu soudu v Praze, který stížnosti vyhověl. Po pravoplatnosti tohoto rozhodnutí vrchního soudu v Praze provedl krajský soud obchodní v Praze usnesením z 20. července 1937, čís. B XXIV-150, zápis firmy Čsl. obilní společnosti do obchodního rejstříku. Pokud se týká útvaru Čsl. obilní společnosti, bylo zapsáno do obchodního rejstříku toto: »Firma jest akciovou společností zřízenou podle vládního nařízení ze dne 13. července 1934, č. 137 Sb. z. a n. ve znění vládního nařízení ze dne 13. července 1935, č. 152 Sb. z. a n., vládního nařízení z 9. července 1936, č. 219 Sb. z. a n. ve znění dle vyhlášky ministerstva zemědělství ze dne 14. července 1936, č. 220 Sb. z. a n. a dle stanov tvořících součást tohoto nařízení vydaných jako jeho příloha.«

Zápis Čsl. obilní společnosti do obchodního rejstříku byl proveden dne 20. července 1937, kdežto vládní nařízení č. 193 Sb. z. a n. z 21. července 1937, kterým se mění stanovy Čsl. obilní společnosti, bylo vydáno teprve dne 30. července 1937. Zápis firmy Čsl. obilní společnosti nebyl tedy proveden na základě vládního nařízení č. 193/37 Sb. z. a n., nýbrž na základě rozhodnutí vrchního soudu v Praze.

6. Tvrzení, že vládní nařízení čís. 193/37 Sb. z. a n. bylo vydáno v době, kdy již zmocňovací zákon neplatil a kdy se vláda tedy již nemohla odvolávat na zmocnění, které jí parlament udělil zákonem o mimořádné moci nařizovací, není správné. Ze zákonů o mimořádné moci nařizovací, č. 109/34 Sb. z. a n., č. 131/35 Sb. z. a n. a č. 163/36 Sb. z. a n., plyne, že časově omezeno bylo pouze zmocnění vlády obsažené v čl. I. citovaných zákonů, nikoliv však zmocnění čl. III., na základě něhož uveřejněno bylo vládní nařízení ze dne 21. července 1937, č. 193 Sb. z. a n., jímž se mění stanovy Čsl. obilní společnosti. V čl. III., č. 1 jest vláda zmocněna bez časového omezení prováděti vládními nařízení ta vládní nařízení, jež vydala podle čl. I. citovaných zákonů o mimořádné moci nařizovací. Vláda mohla provést změnu stanov Čsl. obilní společnosti i podle ustanovení § 6, odst. 2 vl. nař. č. 137/34 Sb. z. a n., které zní: »Ke změně těchto stanov jest třeba předchozího usnesení valné hromady Společnosti. Změna se provede nařízením.«

K novému zákonu o nejvyšším správním soudě.

Pod týmto nadpisom zaoberá sa v 1. čísle tohoto ročníku »Právní praxe« pán prvý prezident najvyššieho správneho súdu, Dr. Emil Hácha, veľmi dôkladne so zmenami zákona o najvyššom správnom súde, ktoré byly zavedené zákonom č. 164/

37 a majú praktický význam pre sťažovateľov a ich právneho zástupcu, podávajúce k týmto ustanoveniam nového zákona — ako najpovolanejší odborník — veľmi cenné vysvetlivky a kritické poznámky.

Jednajúc o lehotách, vyskytujúcich sa podľa zákona č. 164/37, dovodí pán autor z dikcie § 48 zák. »lehoty podľa tohoto zákona«, že ustanovenie § 48 zák. o vplyvu súdnych prázdnin na začiatok a uplynutie lehôt platí tiež o 30 dennej lehote k plneniu prisúdenej náhrady nákladov podľa § 40, odst. 6, lebo je tiež lehotou podľa zákona čís. 164/37.

Zreteľom k tomuto právnenému náзору dovoľujem si poukázať na stanovisko zaujaté v tejto otázke najvyšším súdom v Brne pri aplikácii ustanovení o spočívanií lehôt po dobu súdnych prázdnin v súdnom pokračovaní vo veciach neferiálnych. Rozhodnutím čís. 580 úr. sb. vyslovil totiž N. S. právnú zásadu, že »ustanovenie posl. odst. čl. XI. novely z 19. januára 1928, č. 23 Sb. z. a n. o predĺžení lehôt následkom súdnych prázdnin týka sa len lehôt stanovených na procesné úkony — nie tedy lehôt stanovených v rozsudku na plnenie«.

Posl. odst. čl. XI. zák. č. 23/28 (ktorý sa skoro doslovne shoduje s novelizovaným znením § 225 c. ř. s.) hovorí: »ak pripadne počiatok súdnych prázdnin do nejakej lehoty alebo počiatok lehoty do súdnych prázdnin . . .« Aj tuná zákon hovorí bez bližšieho označenia čo najvšeobecnejšie o »nejakých lehotách«, majúci teda zrejme na mysli lehoty, ktorými operuje občiansky súdny poriadok a preca najvyšší súd neaplikuje ustanovenie o spočívanií (stavení) lehôt následkom súdnych prázdnin aj na paričné lehoty, hoci aj tieto lehoty sú lehotami občianskym súdnym poriadkom upravenými a na každý pád sú »nejakými« lehotami. Najvyšší súd zastáva totiž v cit.

rozhodnutí stanovisko, že vplyv súdnych prázdnin uplatňuje sa iba u lehôt stanovených pre procesné úkony. »Plnenie, uložené odsúdenému rozsudkom, nie je žiadnym procesným úkonom a tak ani na paričnú lehotu v rozsudku stanovenú nemajú súdne prázdniny vôbec vlivu.«

Toto stanovisko srovnáva sa — podľa môjho súdu — aj so základnou myšlienkou a intenciou inštitúcie súdnych prázdnin. Tieto byly totiž tak §§ 222 a násl. c. ř. s. v právnej oblasti rakúskeho práva ako aj čl. XI. zák. čís. 23/28 pre právnú oblasť Slovenska a Podkarpatskej Rusi zavedené za tým účelom, aby aj v prázdninách, keď časť sudcov a kancelárskeho personálu je na dovolenej, bol zaistený a umožnený riadny chod súdnej práce, aby sa teda súdom (v povahe veci tkvie, že to prospieva aj stranám) ulevilo v čase nedostatočného prázdninového obsadenia tým, že bude menej procesných úkonov, čo znamená menej súdnych podaní. Predĺženie paričnej lehoty bezpochybné neznamenalo by žiadnej úlevy pre súd, ale iba pre odsúdenú stranu a preto zákon nemohol mať na mysli aj lehoty k plneniu, ktoré sa tak z intencie zákona vymykajú.

Zákon čís. 164/37 bol vyvolaný úžasným preťažením najv. správneho súdu a takto vyznačuje sa predovšetkým tendenciou tento súd odbremeniť. Preto byly pojaté do tohoto zákona tiež ustanovenia o spočívanií lehôt po dobu súdnych prázdnin, aby sa najv. správnenému súdu aj týmto spôsobom dostalo úlevy. Predĺžením paričnej lehoty následkom súdnych prázdnin sa však toho účelu nedosiahne, lebo s hľadiska agendy najv. správneho súdu je úplne ľahostajné, či odsúdená strana bude musieť platiť náklady už v súdnych prázdninách alebo iba po nich.

Námietke, že aj v prípade spočívania lehoty podľa § 17 zák. po dobu

súdnych prázdnin, neprináša sa úlevy súdu — ako to zdôrazňuje článok pána prvého prez. n. s. s. — možno čeliť, že zákon chcel otázku vlivu súdnych prázdnin na začiatok a uplynutie lehôt stanovených podľa tohoto zákona na procesné úkony upraviť jednotne a tým usnadniť použitie zákona.

Podľa toho neni tedy vylúčené, že napriek dikcii § 48 »lehoty podľa tohoto zákona«, tento paragraf sa nemá aplikovať na paričné lehoty a že súdne prázdniny prospievajú len tým lehotám, ktoré sú stanovené pre jednotlivé procesné úkony.

Keďže náhrada nákladov podľa § 40, odst. 6 vymôže sa politickou alebo súdnou exekúciou, možno očakávať, že v prípade súdnych exekúcií budú sa súdy predbežne riadiť podľa právneho stanoviska najvyššieho súdu vysloveného v rozh. č. 580 úr. sb.

Arnošt Moškovič.

Advokatenkniffe.

Ku glosám uverejneným v »Právni praxi« v sešitech č. 3 str. 104, č. 9 str. 279 a č. 10 str. 309, roč. I., sděluje nám adv. dr. Otto Reimann:

Býv. rak. nejvyšší soud neuznal rozhodnutím ze dne 22. března 1905 č. 3978 (sbírka Glaser-Unger, Neue Folge č. 3003) a rozhodnutím ze dne 13. července 1914 č. j. R I 517/14 (Gl. U. N. F. č. 6998) sudistě dle § 99 jur. normy, uměle založené na útratové pohledávce, vzniklé odmítnutím žaloby pro nepřislusnost.

Toto správné stanovisko zaujal Nejvyšší soud v Brně také v rozhodnutí ze dne 3. července 1923 č. j. R I 420/23 (ve sbírce Vážný neuvěřeno):

Žalující zdejší firma podala proti cizozemské firmě u býv. obchodního soudu žalobu o dodání 10.003 kg italských podešví na základě § 99

j. n., tvrdivši, že žalovaná strana zde měla jmění a to 1 vagon podešví. Tato žaloba byla pro nepřislusnost dovolaného soudu odmítnuta a žalující strana odsouzena ku náhradě útrat v částce 5.433 Kč 75 h. Po právní moci uvedeného odmítacího usnesení podala žalující strana, složivší útraty proti ní přisouzené k soudu, touž žalobu na základě § 99 j. n. opřevši tuto o uvedenou útratovou pohledávku. Býv. obchodní soud v Praze, neuznav tuto příslusnost, žalobu opět odmítl. Vrchní soud rekursu žalující strany vyhověl, rozhodnuv, že obchodní soud je příslusný.

K rekursu žalované strany, který tehdy byl ještě přípustným, Nejvyšší soud v Brně usnesení Obchodního soudu v Praze shora uvedeným rozhodnutím ze dne 3. VII. 1923 obnovil z těchto důvodů:

Nelze souhlasiti s názorem soudu odvolacího, že jsou zde předpoklady § 99 j. n. pro založení příslusnosti dovolaného proto, že žalovaný měl v době podání této žaloby v obvodu dovolaného soudu jmění, totiž pohledávku záležející v útratách sporu, které mu byly právoplatným usnesením obchodního soudu v Praze ze dne 26. VI. 1922 Cg V 91/21-2 přisouzeny proti žalobci částkou 5.433 Kč 75 h. Dlužno míti na zřeteli, že jmění toto povstalo žalované jen tím, že zvítězila v incidenčním sporu pro nepřislusnost téhož soudu, na který jest vnesena i tato žaloba. Docílivši zamítnutí žaloby u tuzemského soudu neprávem na ni vznesené, byla by zvítězivší žalovaná, která obdržela útraty tohoto incidenčního sporu vlastně poraženou, neboť důsledkem vítězství směla by pak u téhož tuzemského soudu ve věci samé býti žalována. Tím by se obrátilo vítězství její v pravý opak a nastal by výsledek, jenž by nebyl uspokojující, znamenal by zneužití § 99 j. n. a obcházení zákona, které nelze omluviti zájmy tuzemských občanů proti cizincům.

Osnova zákona o obchodně hospodářských konsulentech.

S odůvodněním, že o poskytování právní pomoci není prý dostatečně u nás postaráno, navrhuje se, aby byla zřízena zvláštní svobodná živnost »obchodně hospodářských kon-

sulentů«. Pro tuto živnost mají být zřízeny komory na podobných základech jako jsou komory advokátní. Konsulentem může být podle osnovy (§ 2) kdo vykonal s úspěchem zkoušku obchodně hospodářsko konsulent-skou (§ 84), ke které jest zapotřebí (§§ 75, 83):

a) buď absolutorium vysoké školy obchodní nebo právnické fakulty nebo vysoké školy zemědělské a 3letá praxe konsulent-ská,

b) nebo vzdělání předepsané pro učitele na vysokých obchodních školách a dvouletá praxe konsulent-ská,

c) nebo nostrifikované absolutorium na některém vysokém odborném učilišti v cizině a 4letá praxe konsulent-ská,

d) nebo obchodní akademie či abiturient-ský kurs při obchodní akademii a 6letá praxe konsulent-ská.

Podle § 83, 2 odst. místo průkazu o praxi vykonané u obchodně hospodářského konsumenta bude uznána a započtena do doby praxe shora uvedené i praktická činnost vykonávaná v oborech konsulent-ských ve smyslu § 9 ve službách veřejného úřadu nebo veřejné korporace, případně může být uznána a započítána i taková činnost konaná ve službách jiných zaměstnavatelů, na př. autorisovaných komerčních inženýrů, nebo v samostatném povolání, mohl-li žadatel v těchto případech osvojit si znalosti a zkušenosti, jež se kladou na kandidáty obchodně-hospodářského konsulentství. Postačí tudíž pro konsulenta i jen obecná škola.

Činnost obchodně hospodářských konsulentů jest popsána v § 9 takto:

(1) Obchodně hospodářský konsulent jest oprávněn vykonávati práce, udíleti porady a zastupovati strany v záležitostech souvisejících s vedením podniku nebo se správou jmění*) po stránce obchodně hospodářské, nikoliv technické.

(2) Zejména jest oprávněn:

a) sestavovati, zkoumati a revidovati účetní zápisy, účetní uzávěrky a revisní elaboráty všeho druhu, kalkulace, statistická data jakož i majetkový a finanční stav podniku; zakládati a vésti obchodní a hospodářské knihy;

b) vésti evidenci a prováděti kontrolu jakož i revisi majetku a jeho provozu ve všech oborech podnikání;

c) zhotovovati a zkoumati všechny práce v záležitostech daní, dávek a poplatků;

d) spolupůsobiti při zakládání, správě, přeměně, fusi, likvidaci*) a sanaci podniku a při finančních transakcích všeho druhu;

e) raditi stranám, zastupovati je před úřady, podávati posudky a prováděti hospodářské odhady, vykonávati činnost znaleckou pro strany, úřady, soudy a korporace, pokud jde o otázky související s vedením podniku nebo se správou jmění po stránce obchodně hospodářské;

f) vydávati listinné doklady a osvědčení o své činnosti stranám, soudu nebo úřadu.

Tento návrh zákona, přesto, že je vypracován ministerstvem obchodu, není ničím jiným než formulací maximálních požadavků určitých zájemců, a jest s podivem, jak nekriticky se dnes již i tak nepřiměřená maximální práni odpovědnými místy přijímají.

Literatura.

Rouček-Sedláček, **Komentář čsl. obecnému zákoníku občanskému a obč. právo platné na Slovensku a Podk. Rusi**, IV. díl (§§ 859 až 1089), Praha 1936/1937, 866 stran. Cena 240 Kč.

Štvrtý díl tohto komentára obsahuje obliagačné právo české a slovenské, spraco-

vané tým istým spôsobom ako materia predchádzich sväzkov. Na prvom mieste reprodukuje sa patričná norma zákonníka v českom znení, potom v autentickom, ďalej nasleduje navrhovaný predpis čsl. kodexu; k tomu sa radí citácia odpovedného legislatívneho materiálu a literatúra. Vlastný

*) Podle důvodové zprávy míněno je i řízení pozůstalostní.